

Respect pentru oameni și cărți

Martin Seay

Hoțul de oglinzi

Traducere din engleză și note de
Andrei Doșa

1

Așcultați. Asta e ceea ce vezi:

O fereastră batantă înaltă. Draperii lunghi până-n podea din brocart verde, despărțite de-a lungul galeriei. Penumbra gri, infiltrându-se. Voaluri cu ciucuri, dantelă dedesubt. Geamul tremură în vînt, iar perdelele sunt împinse în cameră.

Scaune. Birou. Comodă. Garderobă. Clădirile astăzi vechi — niciodată nu dispun de dulapuri. Pereți văruiați. Parchet lustruit cu ceară, prea lunecos pentru șoșete. Nopțiere, veioze cu canaf. Telefon alb. Lustră de prost-gust, din sticla: petale acvamarin, becuri mate de patruzeci de wați. Căcat hotelier. Genul de căcături folosite mereu printre hoteluri. Indiferent de loc.

Patul, desigur. Demn de o regină. Cu baldachin. Perne dichisite, stivuite într-un colț ca un tort de nuntă. Cearșafuri de olandă. Toate cuverturile de care proprietarul n-are nevoie. *Coperte, per favore! Più coperte!* Dar nu se face niciodată cald.

Coperta. Însumează. Două sute nouăzeci și nouă: a destitui. Sau douăzeci: a respira, a ascunde, a șterge murăuria. O maladie. O boală a inimii. În ebraică, הַנְּעָמָן: adică o sută douăzeci și patru, care poate să însemne o tortă sau o lampă. Abandonare. Ignorare. O amânare, poate. Pentru cât timp?

Haine întinse pe măsuță: pantaloni gri, șosete negre, cămașă oxford albastră. Pălărie. Portofel. Câteva monede ciudate. Pe podea, adidașii tăi noi și valiza ta. Sprijinit în colț, bastonul tău cu mâner de argint.

Încă un minut și te vei ridica în capul oaselor. Ridică-te. Du-te la fereastră. Păstrează-ți echilibrul pentru o privire lungă aruncată peste acoperișuri: de o parte în curgerea ei subțire Calle dei Botteri, de cealaltă Calle dei Morti, golind piațeta liniștită. Vei sta acolo și vei privi. Cum faci întotdeauna.

În acest oraș nimeni n-ar trebui să te cunoască. Cu toate că în imaginea te-ai plimbat pe străzile lui de un milion de ori, ești un străin aici, un turist. E unul din motivele principale pentru care ai venit. Dar acolo, jos, cineva te cunoaște și se îndreaptă spre tine: un gândac care ti se urcă pe cracul pantalonului, făcând dificilă concentrarea. Vrei să-l depistezi înainte să apară la ușa ta, să treci multimea răzleață a postului mare prin ciur ca să-i identifici trăsăturile. Capul tuns periuță. Pas cadențat. Constituție atletică. Care sare în ochi destul de ușor. Du-te la fereastră și așteaptă.

Dar nu chiar acum. Poate mai târziu. Nu te simți prea bine acum. Nu e durere, doar o ciudată senzație apăsătoare. Cuverturile puse una peste alta se ridică și se lasă.

Pe peretele de deasupra tăbliei patului — e cu susul în jos din unghiul ăsta, nu se vede prea bine —, un tablou înrămat. O acuarelă tulbure. Bărci subrede. Un cer mâzgălit. San Giorgio Maggiore în fundal. Vedere dinspre Riva degli Schiavoni, probabil. J.M.W. TURNER: litere negre pe marginea albă. Un tip care n-a știut când să renunțe. Se pare că a încercat să le șteargă cu o periuță de dinți umedă.

Turner. Astă înseamnă cinci sute cinci. Recipiente din care se bea. A se declara pervers.

Încă o rafală: canaturile zăngăne. Trei zile friguroase la sfârșit de anotimp. La reflux, canalele sunt stoarse, gondolele se-nțepenesc în noroi. Orașul e înmuiat în sare și apă. Ieri ai fi putut să te plimbi până la Murano, pornind de la Fondamenta Nuove. Imaginează-ți: să te târăști prin noroi, pe sub pietrele albe de la San Michele. Doamne, ce miros! Viermi alunecoși și cochilii de melci. Nămol negru între degetele de la picioare.

Clopotnița grasă de cărămidă San Cassiano prin fereastra înclinată, întunecată pe fundalul norilor gri și umezi. Sub el, apartamente gata să se năruie: stucaturi vopsite descuamându-se de pe cărămizile roșii. Porumbbei uguie sub cornișă; căcatul palid a lipit pene cu puf de pervaz. Pescărușii planează asemenea zmeielor, rotindu-și capetele mici. Atât de albi, încât par decupați din alt cer.

Ce-a fost cândva locul ăsta? Fiecare spațiu de aici a fost ceva.

Pe peretele opus ferestrei se află oglinda. Mare, într-un cadru de lemn masiv. N-are nimic special. Mai mult decât adevarat nevoilor tale. În mod ciudat, de la ea s-a declanșat totul.

Cum arată o oglindă? Ce culoare are? Cine se uită vreodată cu adevărat la una — și cum ai putea să te uiți tu, în orice caz? Știi când se află acolo, evident. Dar o vezi vreodată cu adevărat? Într-un fel, e ca Dumnezeu. Dar aşa e oglinda, desigur. Un loc comun invizibil. Mașinării care șterg ceea ce ai văzut.

În linii mari, cam asta ai vrut de la bun început: să vezi oglinda. Doar atât. Nu ai pretins mare lucru. Nu-i aşa?

Clopotele, din nou. O biserică începe întotdeauna când o alta aproape a terminat deja, aşa că e greu să ții socoteala. Destul de târziu, oricum. Probabil că fetele de la Bibliotecă sunt îngrijorate. Se întreabă unde ești. Se întreabă

dacă astăzi e ziua cu pricina. Ei bine, domnișoarelor, poate că este.

În spatele ferestrei, comoda. Apoi te îmbraci. Înfuleci ceva. Telefonul, poate. Câteva apeluri. Acum în Vegas e noapte. Pe Coasta de Est încă n-a răsărît soarele. Mai așteaptă un pic. Nu e nicio grabă. Ai timp să clarifici lucrurile. Mai ai câteva mâini bune la jocul de cărți. Indiferent ce gândește prietenul tău de afară: soldațelul singuratic care-ți adulmecă urma pe străzile înguste, care a muncit din greu și a călătorit atât de departe doar ca să te omoare.

Ai suficient timp la dispoziție să te ocupi de el și de tot restul. Să te duci la fereastră. Să te uiți. Între timp, *gândește-te*, de ce n-o faci? Pune totul laolaltă, să stea cât de cât. Închide ochii. *Ascultă*. Vechile voci. Există o șmecherie pentru asta, la fel ca pentru orice altceva. Niciodată nu e prea târziu să înveți. Adu-ți aminte tot ce poti. Imaginează-ți restul.

Îți dorești al naibii de mult să fi adus nenorocita de carte.

SOLVTIO

13 martie 2003

Toate orașele sunt geologice; nu poți să faci nici trei pași fără să întâlnești fantome purtând întregul prestigiu al legendelor lor. Ne mișcăm într-un peisaj închis ale căruia marcase ne atrag în mod constant spre trecut. Anumite unghiuri *schimbătoare*, anumite perspective *în retragere* ne permit să ghicim concepțele originale ale spațiului, vizuina însă rămâne fragmentară. Căutarea trebuie să se desfășoare pe terenul basmelor și al scrierilor suprarealiste: castele, ziduri nesfârșite, bărulete date uitării, cavernele mamuților, oglinzelile cazinourilor.

— IVAN CHTCHEGLOV,
„Formulaire pour un urbanisme nouveau“

2

Un pic mai sus pe Strip, pirații își fac din nou treaba: din tunurile lor se aud ultimele bubuituri, în timp ce taxiu îl oprește lângă bordură, iar el traversează podul Rialto, acompaniat de aplauzele din depărtare. Un iz de sulf în aerul răvășit dă o tentă infernală brizei începutului de seară. Își încrește nasul, se luptă cu nevoia de a scuipa.

Imaginează-ți acolo, pe trotuarul rulant: scund și cu umerii lați, piele de culoare închisă și pistriu negri, în jur de patruzeci de ani. Poartă ochelari de soare *wrap-around*, blugi noi, un sacou sport din piele și un tricou de culoarea gresiei. O șapcă Redskins îi împodobește capul proaspăt ras, cozorocul îi acoperă fruntea. Picioarele lui se mișcă de-a curmezișul suprafetei zimțate a trotuarului, făcându-și loc printre turiști care se opresc să facă fotografii, se îngămădesc în fața peroanelor. Dedesubt, undeva în afara razei vizuale, un gondolier cântă cu o voce înaltă și clară — *o mia patria si bella e perduta* — în timp ce și întoarce barca. O adiere vine dinspre vest, iar cântecul se stinge ca o transmisiune cu semnal slab.

Bărbatul — numele său e Curtis — intră în hotel pe sub arcurile în ogivă ale porticului, apoi trece printre automate până la lifturi. O rafală de aer parfumat, dinspre aparatul de aer condiționat, îi face pielea de găină pe ceafa asudată. Observă mesele de blackjack pe măsură ce trece

printre ele, studiind fiecare jucător în parte. E tensionat, irascibil, se teme că îi scapă ceva.

Lovește butonul pentru etajul 29 și începe să urce. Pentru un moment, e singur. Reflexia lui schimbătoare pe ușile suflate-n aramă. Își schimbă ochelarii cu unii de protecție cu rama neagră, pescuiește cardul dintr-un buzunar interior.

Apartamentul său e echipat cu două televizoare și trei telefoane, un pat dublu cu baldachin, ferestre largi cu draperii dău înspre partea sudică a Strip-ului. Un tablou întunecat și enigmatic — pe plăcuță de alamă de pe ramă scrie J.M.W. TURNER — atârnă deasupra canapelei extensibile, în camera de zi, aflată cu o treaptă mai jos. La cincizeci și cinci de metri pătrați, aceasta e camera cea mai mică din oferta hotelului. Lui Curtis nu-i place să se gândească la cât îl costă pe Damon să-l țină aici, dar Damon n-ar avea de obiectat; amândoi știu că se află în locul potrivit.

Verifică telefonul și faxul, dar n-a primit nimic. Scoate din buzunarul gecii noua cutie cu gloanțe *hollow-point* rapide și le pune în micul seif din șifonier, apoi își aşază revolverul cu țeavă scurtă deasupra. Se întunecă: orașul dispără din ferestre, înlocuit de imaginea inversată a camerei. Curtis aprinde luminile din tavan, se uită la priveliște: Harrah's și Mirage pe Strip, clopotnița și canalul turcoaz de sub. O amintire de acum trei ani: Stanley sprijinindu-se de balustradă deasupra gondolelor ancorate. Pe capul lui osos, șapca din tweed cu cozoroc. Agitând aerul cu mâinile mici și ciolănoase. Luna nouă abia răsărită dinspre vest, un cerc decolorat pe fond negru. Stanley recitând un poem: *Arzi, hoț al imaginilor, pe marea amnezie!* Ceva de genul asta. Înainte să apuce să fixeze imaginea, aceasta dispără.

Luminile se aprind peste tot în oraș, tremurând în căldura care crește. Raza albastru cu alb a Luxorului e abia

vizibilă în depărtare, o dâră pe cerul indigo. Curtis e cu gândul acasă, se întreabă dacă ar trebui să sună, dar în Philadelphia e cu trei ore mai târziu: Danielle doarme deja. În loc de asta, se dezbracă, rămânând doar în boxerii, își împăturește hainele, încearcă să găsească ceva sexy pe televizorul cu ecran lat, dar se pare că tot ce reușește să găsească sunt graficele făcute pe calculator ale rachetelor de croazieră și hărți 3D ale Golfului din diferite unghiuri. După o vreme, pune jos telecomanda și face flotări și abdomene pe dușumeaua acoperită de covor, în timp ce prezentatorii bâzâie deasupra lui, speculând înfocați despre războiul care va veni, imaginea lor spasmodică înghețând din când în când, descompunându-se în mozaicuri digitale plate.

Când e gata, Curtis pune televizorul pe *mute* și deschide din nou seiful. Verigheta lui e acolo, chiar lângă cutia cu muniție, iar el își punе pe deget, o scoate, o pune în gură și o suge, lovind-o de interiorul dinților. Scoate micul revolver din toc, scoate gloanțele și verifică butoiașul și trage la rece spre televizorul pâlpâitor, de o sută de ori cu mâna dreaptă, de optzeci de ori cu stânga, până când își simte antebrâtele arzând și degetele arătătoare jupuite, crăpate. E o armă nouă; n-o cunoaște atât de bine pe cât ar trebui.

Stomacul i se strângă cu un bolboros, deranjat încă de zborul lung și de nenumăratele ore nedormite de dinainte. Închide verigheta și pistolul și se îndreaptă spre încăperea principală placată cu marmură, unde se aşază pe comodă și pescuiește prin trusa de bărbierit căutând ghilotina pentru unghii. Mâinile îi mirosă a lubrifiant pentru arme și sunt crăpate din cauza aerului uscat și, pentru prima oară astăzi, Curtis își amintește, își amintește cu adevărat cum a fost în desert.

Mai târziu, în decursul acelei seri, întorcându-se de la cină, Curtis o vede pe prietena lui Stanley la o masă de blackjack de la parter.

Se oprește timp de o secundă, clipind surprins, apoi începe să orbiteze încet, în sensul acelor de ceasornic, pe etajul jocurilor de noroc, ținând-o în vizor cu ochiul drept, în vederea periferică. Luând pe parcurs o bere de ghimbir ca să-și ocupe mâinile cu ceva. Ea se uită în jur, dar nu la el.

După două sute optzeci de grade se parchează în fața unui video-automat de poker, desface un fișic de monede de un sfert de dolar, își umezește buzele, din paharul de plastic transparent. Își făcuse griji în legătură cu recunoașterea ei — nu are o fotografie după care să se ghideze și a văzut-o o singură dată, aproape cu doi ani înainte, la nunta tatălui său —, dar acum e surprins să descopere că a recunoscut-o imediat. Arată încă asemenea unei studente, cu toate că se apropie probabil de treizeci. Lui Curtis îi aduce aminte de unii dintre tinerii albi care obișnuiau să vină cu metroul din College Park ca să asculte trupa tatălui său în Adams-Morgan sau pe U Street. Cool, deșteaptă, ușor precaută. Care a devenit mai dură după ce a încasat câteva lovitură — provocate de decizii proaste, nu de circumstanțe sau de ghinion. Subțire. Păr brunet, ondulat. Ochi mari, depărtați. Ar trebui să fie frumoasă, dar nu e. O idee eronată a frumuseții. Schițată frumos de către cineva care n-a văzut-o niciodată, lucrând pe baza unei descrieri verbale.

Curtis o privește timp de aproape o oră: ochii ei schimbători, oamenii care se perindă în spatele ei. Așteptând ca

ea să plece sau ca Stanley să se materializeze din mulțime. Stanley nu apare, iar ea rămâne pe loc. E clar că își numără cărțile, dar nu pare să urmărească un scor mare; pariurile ei nu se schimbă prea mult pe măsură ce calculele se modifică. Pare distrată, de parcă n-ar urmări altceva decât să-și omoare timpul.

Mașina îi împarte lui Curtis trei dame, iar el renunță la una, temându-se de un câștig mare care ar atrage atenția asupra lui. Fata joacă aşa cum joacă el. Oare știe că e urmărită?

Apoi, din dreapta, un bărbat în vîrstă în sacou sport, zvelt și bine legat, trece în grabă pe lângă peretele despărțitor cu model, de culoarea castanei. Nu e Stanley — e prea stângaci, prea nervos —, dar fata se oprește în mijlocul partidei, ochii i se dilată. Îl urmărește pe bătrân pentru o clipă, cu fruntea ridată, apoi alunecă pe scaun. Crupierul îi spune ceva ca s-o facă să se concentreze la joc, iar ea îi aruncă o privire. Totul nu durează mai mult de o clipă.

Dar de-acum Curtis știe: va fi în stare să găsească aici ori de câte ori va avea nevoie. Și ea îl caută tot pe Stanley.

Aruncă ultimele monede și se îndreaptă înapoi spre camera lui. Îl așteaptă un mesaj trimis prin fax: o caricatură desenată sub antetul *IMPRESIONANT!* al unui hotel, reprezentând un bărbat musculos cu pielea închisă la culoare, sodomizând un tip mai în vîrstă cu trăsături semitice exagerate. Caricatura lui Curtis are o expresie fioroasă, hotărâtă; fața și brațele sunt umbrite puternic de hașuri diagonale. Lacrimi în formă de virgulă țășnesc din ochii strânsi ai lui Stanley, care e panicat. De-a curmezișul părții de sus a paginii, Damon a scris cu litere mari de tipar, *PRINDE-L!!!* Iar la capătul de jos al paginii, *AŞEA TE VREAU!!!!*

Curtis mototolește hârtia și o aruncă la gunoi. Apoi o pescuiște, o rupe în bucăți mici, le aruncă în toaletă și trage apa.